

Mojmírovčan

Časopis obce Mojžírovce

NEPREDAJNÉ
ROČNÍK XXVI.
ČÍSLO 5
MÁJ 2020

Z OBSAHU

- Príhovor
- Samospráva obce informuje
  - » Spoločne za zdravie nás všetkých
  - » Mojou obcou sú Mojmirovce
- Zaznamenali sme v obci
  - » Nový druh fauny v Mojmirovciach
  - » Deň Zeme bez ľudí
  - » Nové knižné tituly
- Rozhovor
- Regionálne múzeum
  - » Urmín očami dobového novinára
- Z kuchyne šéfkuchára
  - » Pizza
- Šport
  - » Z histórie športovej streľby
- Inzercia

Titulka:

Bozk pod rozkvitnutou čerešňou

Foto:

Ing. Jaroslav Horváth

Zrnko múdrosti:

Kto prírodu opravdivo miluje, nachádza všade krásu.

Vincent van Gogh

**Mojou obcou sú
MOJMIROVCE**

PRÍHOVOR ZÁSTUPCU STAROSTU OBCE

Vážení spoluobčania,

ocitli sme sa v náročnej situácii, ktorá sa určite stane neoddeliteľnou súčasťou našich dejín. Je to bezprecedentná situácia, ktorá nám zasiahla do našich každodenných životov. Spôsobila výrazné obmedzenie chodu spoločnosti a v neposlednej miere ovplyvnila aj ekonomiku a hospodárenie nielen našich rodín, štátu, ale aj našej samosprávy. Je veľmi dôležité

Vám priblížiť prípravu našej obce na nastávajúce mesiace, ktoré sa javia z dôvodu celosvetovej pandémie ako ekonomicky mimoriadne náročné.

Samospráva je predĺžená ruka štátu – v mieste pôsobenia operatívne, presne a cielene rieši problémy občanov, usmerňuje a riadi miestne spoločenstvo (komunitu) a snaží sa svojím pôsobením v rámci zákonných noriem pozitívne ovplyvňovať život miestneho obyvateľstva. V tomto duchu aj štát prispieva na chod samosprávy vo forme podielových daní, ktoré tvoria veľmi významnú príjmovú časť rozpočtu aj našej obce. Tieto dane predikuje štát vždy na rok dopredu – je to výnos dane z príjmu fyzických osôb, ktorý si obce a vyššie územné celky delia v pomere 70 % k 30 %. Hlavným kritériom výšky podielových daní je počet obyvateľov tej ktorej obce alebo mesta.

Pri schvaľovaní rozpočtu obce Mojmirovce na rok 2020 na 14. zasadnutí obecného zastupiteľstva, ktoré sa konalo dňa 13. 12. 2019, vychádzalo obecné zastupiteľstvo na príjmovej strane rozpočtu obce z informácie, že štát na rok 2020 deklaroval podielové dane pre obec Mojmirovce vo výške 1 303 000 €, čo predstavuje takmer 70 % z celkových príjmov našej samosprávy.

V mesiaci marec 2020 sa Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ) konečne odhodlala zverejniť prostredníctvom ZMOS-u prvé číselné odhady dopadu vládných opatrení na samotný rozpočet štátu, a teda aj vplyv corona krízy na výšku podielových daní jednotlivých obcí, pričom zvolila 3 varianty dopadov podľa predpokladanej dĺžky trvania súčasného stavu nielen u nás ale aj vo svete – opatrenia trvajúce 1, 2 a 3 mesiace. Je dôležité spomenúť, že pri vládných opatreniach treba brať do úvahy výpadok daňových a odvodových príjmov štátu od SZČO, preplácanie zvýšeného počtu OČR a PN, mimoriadne nákupy zdravotníckeho materiálu, oslobodenie výplat zamestnancov od zdravotných a sociálnych odvodov a ďalšie ekonomické opatrenia. Celkový vplyv na saldo verejných financií sa teda pohybuje od -1,9 mld. eur po -5,2 mld. eur, resp. 2 % HDP až 6 % HDP (to boli prvé odhady v čase písania tohto príhovoru).

Podľa prvých prepočtov Rady pre rozpočtovú zodpovednosť je vývoj podielových daní pre obec Mojmirovce odhadovaný nasledovne:

Uzávierka čísla:
10. deň v mesiaci.
Adresa na zasielanie príspevkov:
mojmirovcan@mojmirovce.sk

Mojmirovčan
- mesačník obce Mojmirovce

Vydáva: Obec Mojmirovce
Námestie sv. Ladislava 931/7
951 15 Mojmirovce
IČO: 00308269
Telefón: 037/7798268
e-mail: starosta@mojmirovce.sk

Zostavila redakčná rada:
predseda
Bc. Tomáš Poledník
členovia:
Mgr. Lívia Belanová
Ing. Jaroslav Horváth
Mgr. Tatiana Ivanová
Mgr. Dagmar Kiššová
Mgr. Gertrúda Štrámová
Tatiana Tóthová

Registračné číslo časopisu
Mojmirovčan:
EV 3260/09.
ISSN 1339 - 0988

Zodpovedný:
Mgr. Martin Palka - starosta obce
Redakčná rada si vyhradzuje právo krátiť a upravovať príspevky.
Neuverejnené a nevyžiadané príspevky nevraciamy.
Časopis je zverejnený v elektronickej verzii (PDF) na webovej stránke obce.

Grafický dizajn, dtp grafika:
Pavol Deglovič
PANTER PMD s.r.o Nitra,
0905 259 609,
e-mail: studio@panter-pmd.sk,
www.panter-pmd.sk

PRÍHOVOR ZÁSTUPCU STAROSTU OBCE

Prognózy dopadu opatrení na ročné podielové dane pre obec Mojmirovce na rok 2020	Výška podielových daní	Rozdiel oproti deklarovaným
Deklarované podielové dane	1 303 990,00 €	-
Odhad RRZ - scenár 1:	1 227 818,00 €	-76 172,00 €
Odhad RRZ - scenár 2:	1 100 741,00 €	-203 249,00 €
Odhad RRZ - scenár 3:	955 753,00 €	-348 237,00 €

Z vyššie spomenutého vyplýva, že ak príde k poklesu podielových daní ako najvýznamnejšej položky v rozpočte obce na strane príjmov, potom ostáva prepočítať si náklady a zredukovať v maximálnej možnej miere všetko, čo tento rok môžeme oželiť na úkor zachovania vyrovnaného rozpočtu.

Bude potrebné dočasne pozastaviť investičné akcie, medzi ktoré boli pre najbližšie obdobie zaradené napr. rekonštrukcia požiarnej zbrojnice, rekonštrukcia domu smútku, investícia do tribúny na futbalovom štadióne, rozšírenie kapacity zariadenia pre seniorov CEDRON SENIOR, dobudovanie verejného osvetlenia na neosvetlených úsekoch ciest, vybudovanie chodníka na Taránskej ulici od námestíčka Rínok po artézsku studňu (Kamenická), rekonštrukcia miestnych komunikácií (časť ulice Pri hliníku, Slamkova) a pod. Úsporné opatrenia sa pravdepodobne dotknú aj prevádzkových nákladov, ako je údržba verejnej zelene, obmedzenie nákladov na správu majetku – služby v prospech obyvateľov, obmedzenie nákladov na kultúrne podujatia.

Dôraz je kladený na zámer preventívneho pozastavenia investičných akcií a dočasný útlm niektorých ostatných nákladov obce. Ak by bol vývoj podielových daní v priebehu tohto roka priaznivejší (závisí to od dĺžky trvania a rozsahu nariadených opatrení), reštrikčné opatrenia na strane výdavkov obce by boli postupne miernejšie a časom by sme sa vrátili k realizácii niektorých investícií. Aj keď je táto situácia náročná pre všetkých, vedenie obce verí, že väčšina občanov sa vyzbrojí určitou dávkou tolerancie, ak sa jej dotknú niektoré z úsporných opatrení v našej obci.

Zároveň želim všetkým občanom pevne zdravie, psychickú pohodu v týchto časoch a veľa trpezlivosti pri akceptácii opatrení, ktoré na nás každým dňom doliehajú viac a viac. V prípade ťažkostí alebo nutnosti riešenia nejakej situácie (dovoz potravín, nedostatok ochranných rúšok, potreba vykonania dezinfekcie verejného priestranstva) sa obráťte na zamestnancov obce, ktorí zaevidujú vašu požiadavku a budú sa ju snažiť riešiť v rámci svojich možností s dôrazom na dodržanie všetkých hygienických nariadení a opatrení.

Na záver príhovoru mi dovoľte poďakovať sa všetkým občanom, že zostávajú doma, dodržia všetky potrebné opatrenia, rešpektujú hygienické predpisy a sú aj v týchto vypätých situáciách k sebe ohľaduplní. Spoločne to zvládneme!

Mgr. Tomáš Dúbravský,
zástupca starostu obce

Spoločne za zdravie nás všetkých

Všade okolo nás teraz sledujeme veľa správ, týkajúcich sa ochorenia z COVID-19. Ako štáty, kraje, mestá a obce zápasia s opatreniami, ktoré zmiernia šírenie ochorenia, minimalizujú riziká prenosu, tlačia na pocit zodpovednosti, alebo testujú spolupatričnosť s vlastnými spoluobčanmi.

Aj Mojmirovce prechádzajú procesom miestnych opatrení, ktoré boli prijaté v prospech občanov v rámci možností a limitov našej obce.

Medzi hlavné opatrenia bolo zaradené zabezpečenie ochranných rúšok pre každého jedného občana Mojmiroviec, ktoré roznášali nielen poslanci OZ ale aj dobrovoľníci. Preferované boli opakovane použiteľné látkové rúška. Vedenie obce si veľmi váži prácu dobrovoľníčok, ktoré nezištne ušili časť rúšok a tak obci pomohli ušetriť určité finančné prostriedky. V prípade, že sa k niekomu rúško nedostalo, môže si ho vyzdvihnúť v klientskom centre OcÚ.

Druhou iniciatívou obce za výdatnej pomoci a obetavosti členov Dobrovoľného hasičského zboru Mojmirovce bola dezinfekcia verejných priestranstiev – zábradlia, autobusové zastávky, smetné koše, lavičky, priestranstvá pred vchodmi do cintorínov, obchodov, pošty a úradu, ako aj

pred Polyfunkčným domom, kde potenciálne môže prísť k prenosu infekcie.

Obec nezabudla ani na našich seniorov a cez službu donáška do domu im zabezpečuje nákup potravín a liekov do domácností. Seniori sa naďalej môžu obrátiť so svojimi požiadavkami ohľadne nákupu priamo na starostu obce na tel. 0905 503 828 a pracovníci obce sa im budú snažiť vyhovieť v rámci svojich možností.

Občania určite zaregistrovali aj zmenu skrátených otváracích hodín OcÚ a tiež interné dodržiavanie prísnych hygienických predpisov, ktoré sú vyžadované od každého návštevníka priestorov úradu: nosenie rúšok, ochranných rukavíc a dezinfekcia rúk pri vstupe do budovy. Nielen pre zamestnancov obce sú tieto opatrenia zaťažujúce, avšak ak je spoločným cieľom potlačenie corona vírusu, je nevyhnutné sa dočasne prispôsobiť uvedeným pravidlám.

Ďakujeme aj prostredníctvom obecného časopisu všetkým občanom za zodpovedný prístup.

Vedenie obce Mojmirovce

Foto: Ing. Jaroslav Horváth, Marián Šantavý

Mojou obcou sú Mojmirovce

Redakčnú radu nášho časopisu tvoria dobrovoľníci vymenovaní obecným zastupiteľstvom obce Mojmirovce. Jej poslaním je získavanie informácií, zabezpečovanie príspevkov a základným princípom jej práce je objektívne informovať čitateľov o udalostiach všeobecného záujmu. Jedným z členov bola aj **Ing. Mária Debrecéniová, CSc.**, ktorá vo februári tohto roka ukončila svoje dlhoročné pôsobenie v redakčnej rade časopisu a pri tejto príležitosti vám prinášame rozhovor.

Kedy a prečo ste sa stali členkou redakčnej rady?

Členkou redakčnej rady časopisu Mojmirovčan som sa stala v júni v roku 2009, takže pred viac ako desiatimi rokmi. Oslovil ma vtedy pán profesor Ivan Mojmir Zoborský. Poznal moje skúsenosti s prácou v istom odbornom časopise a predpokladám, že z toho usudzoval, že môžem byť užitočná aj pre náš obecný časopis.

Čo pre vás znamenalo členstvo v RR a čím vás obohatilo?

Bolo to pekné obdobie v mojom živote. Spoznala som veľa nových ľudí a to nie len z redakčnej rady, ale aj poslancov, členov spoločenských organizácií či prispievateľov. Bolo to milé, keď som ich stretla aj „naživo“ nie iba prostredníctvom textu, respektíve názorov vyslovených v

časopise. Myslím si, že mnohí ľudia ma spoznali. Bolo milé, keď ma identifikovali ako členku redakčnej rady.

V čom vidíte prínos časopisu pre občanov Mojmiroviec? Je podľa vás časopis pre život v komunite dôležitý?

Som presvedčená, že časopis je pre nás veľmi užitočný. Je veľmi dobrým komunikačným prostriedkom medzi vedením obce a občanmi, aj občanmi navzájom. Sprostredkováva informácie o daniach v obci, o aktivitách spoločenských organizácií a škôl. Dáva priestor vedeniu obce komunikovať s verejnosťou o svojich plánoch, vysvetľovať rozhodnutia. Pre takú vyspelú a na spoločenské dianie bohatú obec akou bezpochyby Mojmirovce sú, je to nevyhnutný spôsob prenosu informácií. Som rada, že sa nám podarilo sprostredkovať časopis aj v elektronickom formáte na stránke obce.

Čo rada čítate a čo považujete za spoľahlivé zdroje informácií?

Ak mám čas, čítam rada. Veľa čítam najmä v zime. Sú to prevažne detektívky, ale aj ženské romány, no nepohrdnem ani dobrou literatúrou faktu.

Čo sa týka spoľahlivých zdrojov informácií, v dnešnej dobe je to veľmi ťažké rozpoznať. Vzhľadom na moju prácu myslím si, že viem rozlíšiť kvalitné zdroje informácií od tých menej profesionálnych. V každom prípade Mojmirovčan je spoľahlivý zdroj ☺.

Čo by ste chceli odkázať časopisu a všetkým tým, čo na ňom budú pracovať v budúcnosti?

Redakčnej rade želám veľa elánu, samozrejme veľa dobrých prispievateľov, priazne čitateľov a podporu vedenia obce. Mojmirovčan je dlhodo- bo dobrým obecným časopisom. Svedčí o tom aj dvojnásobne získané ocenenie v celoslovenskej súťaži obecných časopisov. Redakčnej rade želám, aby sa jej darilo časopis stále zveľaďovať. Teraz redakčnú radu tvoria šikovní a cieľavedomí mladí ľudia, ktorí majú predpoklady na to, aby to tak bolo. Veľmi si želám, aby slogan nášho časopisu „Mojou obcou sú Mojmirovce“ bol naozaj naplňovaný vždy, všade a každým.

Za rozhovor a dlhoročnú prácu pre časopis ďakuje a všetko dobré v živote praje

Tomáš Poledník, predseda RR

Nový druh fauny Mojmíroviec a iné zaujímavosti o našich nenápadných susedoch

Obec Mojmírovce leží na Nitrianskej tabuli, ktorá je súčasťou Podunajskej nížiny. Stred obce má nadmorskú výšku 140 m n. m. (najvyššia je na Čázarovskej hore – 179 m, najnižšie miesto je pri moste Káponi – 126 m). Z hľadiska zoogeografického členenia patrí územie Mojmíroviec k provincii listnatých stepí, panónskeho úseku. Napriek tomu, že potenciálnu prirodzenú vegetáciu tvoria jaseňovo-brestovo-dubové lesy, dubovo-hrabové lesy, cerovo-dubové lesy a jelšové lužné lesy (pozdĺž vodných tokov), oblasť celej Podunajskej nížiny je v súčasnosti väčšinou premenená na poľnohospodársku pôdu. Uvedené vytvára predpoklady pre výskyt stepných prvkov, t.j. živočíšnych druhov otvorenej, bezlesnej krajiny. Práve tieto druhy dobre znášajú vplyv intenzívnej poľnohospodárskej činnosti a súčasne sa adaptovali podmienkam ľudských sídiel.

V priebehu ostatných rokov (2017 – 2019) sme mapovali výskyt drobných zemných cicavcov v intraviláne obce Mojmírovce (záhrady, vinohrady, okrasné trávne porasty, bezprostredné okolie rodinných domov, vrátane hospodárskych dvorov), ako aj pozdĺž vodných tokov v extraviláne obce. Zistili sme výskyt 15 druhov: ryšavka krovinná (*Apodemus sylvaticus*), ryšavka malooká (*Apodemus uralensis*), ryšavka tmavopása (*Apodemus agrarius*), myš domová (*Mus musculus*), potkan hnedý (*Rattus norvegicus*), chrček poľný (*Cricetus cricetus*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*), hrabošík podzemný (*Microtus subterraneus*), hryzec vodný (*Arvicola amphibius*), jež bledý (*Erinaceus roumanicus*), krt podzemný (*Talpa europaea*), bielozúbka krpatá (*Crociodura suaveolens*), piskor malý (*Sorex minutus*), lasica myšozravá (*Mustela nivalis*), tchor tmavý (*Mustela putorius*).

Od ľudskej činnosti sú závislé potkan hnedý a myš domová, ktoré trvale žijú po našom boku. Tchor tmavý v intraviláne obce osídľuje hospodárske dvory a podkrovné priestory. Ostatné zistené druhy obývajú naše záhrady, trávne porasty, sady a vinohrady. Drobné cicavce majú v jesennom období tendenciu prenikať do ľudských obydlií. Toto kritické obdobie končí nástupom prvých trvalejších mrazov. Práve lasica a

tchor sú potravne špecializovaní na lov drobných hlodavcov, preto nám môžu byť dobrými pomocníkmi v regulácii ich početnosti v záhradách a v blízkosti našich domov.

Ryšavka tmavopása

– nový obyvateľ Podunajskej nížiny

V roku 2018 bol prvý raz zaznamenaný výskyt ryšavky tmavopásej (*Apodemus agrarius*) v intraviláne obce Mojmírovce, konkrétne v záhrade rodinného domu. Opakovane sme druh potvrdili počas mapovania v roku 2019. Druh pôsobí exoticky charakteristickým úzkym čiernym pásom na chrbte, od hlavy až po chvost, takže sa nedá zameniť s iným druhom ryšaviek (na Slovensku žijú 4 druhy). Je to expanzívny druh, nakoľko sa západná hranica jeho rozšírenia v dôsledku migrácie neustále posúva. Žije v otvorenej krajine, pozdĺž brehových porastov krovín, polí a na rôznych opustených zarastených plochách. Lesným porastom sa vyhýba, dokáže sa prispôbiť životu popri človeku, napr. v záhradách. Ryšavka tmavopása je všežravá, no v jej potrave prevažuje rastlinná zložka. Počas zimy a jari sa živí viac živočíšnou, v lete a na jeseň viac rastlinnou potravou. Druh je na Slovensku zaznamenaný od nížin po horské oblasti (100 – 1070 m n. m.). Donedávna boli na Slovensku známe dve vetvy jej výskytu: severná časť (Tatry, Liptov, Orava, Kysuce), južná časť (južná Karpatská oblasť nad Krupinskou planinou a Ipeľskou kotlinou). Ešte v 80-tych a 90-tych rokoch bolo zdokumentované zväčšovanie areálu druhu na strednom Slovensku, rýchlosť jeho

šírenia bola odhadnutá na 3 km za rok.

V roku 2010 sme zaznamenali prvý výskyt druhu na juhozápadnom Slovensku. Od tohto obdobia pozorujeme jej kontinuálnu expanziu na nové územia, kde sa druh postupne stáva dominantným prvkom spoločenstva drobných cicavcov. V súčasnosti je druh zaznamenaný už 15 km južne od mesta Nitra, v našej obci Mojmírovce. Paleontologické nálezy, analýza subrecentnej potravy sov, či konfrontácia so súčasným areálom výskytu blchy *Hystrihopsylla orientalis* (preferovaného ektoparazita ryšavky tmavopásej) však indikujú, že súčasné šírenie druhu predstavuje len opätovné osídlenie rovnakých teritórií, ktoré boli kolonizované už v minulosti.

Ako faktory podmieňujúce šírenie ryšavky tmavopásej sú označené zvyšovanie priemernej teploty vplyvom klimatickej zmeny (stredo-európska oscilácia druhu sa zhoduje s nárastom priemernej teploty v 20. a 21. storočí), kontinuálna fragmentácia lesov, budovanie zavlažovacích kanálov, či pretváranie prirodzených stepí na poľnohospodársku pôdu. Uvedené faktory v kombinácii so schopnosťou migrácie a veľkým reprodukčným potenciálom zvyšujú úspešnosť šírenia ryšavky tmavopásej.

Expanzia živočíšneho druhu na území Slovenska nie je každodennou záležitosťou. Preto aktuálne máme jedinečnú príležitosť sledovať priebeh expanzie ryšavky tmavopásej (expanzia na juhozápadnom Slovensku aktuálne prebieha v „priamom prenose“). Naším cieľom je pochopiť mechanizmy expanzie druhu, vplyv na pôvodné spoločenstvá a prejavy druhu na vyššie stupne trofického reťazca.

Hraboš poľný

– problém poľnohospodárov

V roku 2019 došlo opäť (ostatná kulminácia početnosti hraboša bola zaznamenaná v roku 2014) na viacerých lokalitách západného Slovenska k fragmentovanému premnoženiu hraboša poľného (*Microtus arvalis*). Hraboš obýva bezlesné oblasti celého nášho územia, od nížin až po alpske lúky v Tatrách. Jedince žijú v kolóniách bez pevnej sociálnej štruktúry. Živí sa zrnom, podzemnými a zelenými časťami rastlín, ale i drobnou živočíšnou potravou. Jeden jedinec skonzumuje približne v priemere sedem gramov zelených častí, semien a plodov denne. V čase premnoženia pripadá na jeden hektár okolo 2000 jedincov a takýto počet hrabošov spotrebuje obrovské množstvo úrody bez akejkoľvek námahy. Mimoriadne premnožený hraboš len v tomto roku podľa Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory spôsobil škody za viac ako 11 miliónov eur na výmere 54-tisíc hektárov. Určite aj obyvatelia našej obce zaznamenali zvýšený výskyt tohto druhu vo svojich záhradách. Ja totiž takú skúsenosť z tejto sezóny mám.

Hraboš poľný má vysokú rozmnožovaciu schopnosť, už štvrtýždňové mláďatá môžu pohlavne dospieť. Samica môže mať počas roka štyri vrhy a v jednom vrhu od dvoch do desať mláďat. V tom istom roku sa do reprodukcie zapoja mláďatá z prvého a druhého vrhu. Dožíva sa približne dva roky, väčšinou však prežije len jednu zimu. Mokré a dlhodobé vlhké počasie znižuje ich šance na prežitie zimy. Mierne a su-

ché zimy, či naopak dostatok snehovej pokrývky, prispievajú k dobrému prežívaniu hraboša. Kombinácia spomenutých faktorov vedie k nepravdivým zmenám početnosti hraboša poľného, v extrémnych prípadoch k jeho premnoženiu (gradácii). Premnoženie v nepravdivých 3- až 5-ročných cykloch je pre tento druh typické. Premnoženiu napomáhajú aj rozsiahle porasty repky ozimnej, v ktorých sa môže hraboš poľný nekontrolovateľne a neohrozene rozmnožovať od apríla do zberu. Do hustých porastov repky sa totiž nedostanú ani predátori potravne viazaní na hraboša (dravé vtáky, sovy a drobné mäsožravce), ani poľnohospodári s povolenou chemizáciou. Za toto obdobie sú samice schopné dvoch vrhov, takže populácia hraboša rastie geometrickým radom. Za ďalšie príčiny gradácie populácie možno označiť absenciu orby a prechod na tzv. minimalizačné systémy hospodárenia. Dôležitú úlohu taktiež zohráva súčasný ráz poľnohospodárskej krajiny.

Veľké pôdne bloky, absencia krajnotvorných prvkov v podobe medzí, remízok a pod., spôsobujú, že na mnohých lokalitách nemajú prirodzení predátori hraboša vhodné podmienky pre život. Okrem toho sú tu aj sekundárne, ale dôležité prvky, ku ktorým patria absencia údržby okrajov cestných komunikácií, či staré skládky

slamy na poliach, ktoré poskytujú hrabošom nerušený priestor na rozmnožovanie.

Tak ako som uviedol vyššie, drobné zemné cicavce a na ne viazaní predátori, sú našimi chcenými i nechcenými susedmi. Mapovaním drobných cicavcov sme odhalili prítomnosť nenápadných, skrytým spôsobom žijúcich druhov, ktoré často unikajú našej pozornosti. Potvrdili sme výskyt 9 druhov hlodavcov, 4 druhov hmyzožravcov a 2 druhov mäsožravcov. Od čias neolitckej revolúcie sme za účelom získania poľnohospodárskej pôdy extrémne pretvorili našu krajinu. Odlesnením sme síce eliminovali výskyt lesných druhov živočíchov, na druhej strane sme vytvorili podmienky pre život stepných prvkov fauny (napr. chrček poľný, hraboš poľný).

prof. Mgr. Ivan Baláž, PhD.

Nové knižné tituly v zmodernizovanej obecnej knižnici so širokým tematickým zameraním

„Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia“

U. fond na podporu umenia

V roku 2019 získala obec v rámci projektu s názvom „Vďaka knihe sa spájajú generácie“ finančnú podporu vo výške 1 000 € zo zdrojov Fondu na podporu umenia na nákup knižničného fondu do obecnej knižnice.

Všetci vieme, prečo je dôležité čítať knihy – vzdelávanie sa. Snažíme sa motivovať deti a tínedžerov k tomu, aby si knihy prečítali, aby sa vracali k tomu, že čítanie je nielen dobrou formou vzdelávania, ale i spoznávanie sveta ako takého. Kniha má moc premeniť zlú náladu na dobrú a dobrú na ešte lepšiu. Kniha nám pomáha rozvíjať našu fantáziu, predstavivosť, núti nás

premýšľať, rozširuje slovnú zásobu nielen u detí, ale i mládeže a seniorov, vzdeláva nás a duševne obohacuje.

Hlavným cieľom projektu bolo doplniť knižničný fond o aktuálne knižné tituly, ktoré oslovia moderného človeka rôznych vekových kategórií. Prioritou bolo doplnenie kníh pre najmenších ako sú zvukové i rozprávkové knihy, lepoprelá. Pre mládež knihy s fascinujúcimi príbehmi, náučné knihy. V rámci populárno-náučných kníh sme sa zamerali na knihy encyklopedického charakteru a beletriu. Knižnica sa tak stane nielen centrom vedomostí, ktoré v nej môže človek získať, ale aj centrom oddychu, relaxu, spoznávania nových ľudí a zlepšenia medziľudských vzťahov. Zoznam knižničných titulov je zverejnený na stránke obce Mojmirovce www.mojmirovce.sk, v časti Projekty obce, projekt Vďaka knihe sa spájajú generácie.

PhDr. A. Hahnová
Foto: archív obce

NA ZAMYSLENIE

Deň Zeme bez ľudí

Na sklonku roku 2019 zasadol na pomyselný trón neviditeľný vládca nad našou planétou. Na znak svojej moci si nasadil na hlavu železnú chladivú korunu so špicatými kosými čepeľami. Každý deň pod jeho nemilosrdnou mocou padajú stovky ľudí. Vládca má moc aj nad plynutím času. Pribrzdil, temer zastavil tisíce lietadiel na oblohe, milióny automobilov na zemi, lode na mori.

Zrazu má každý z nás dost' času. V parkoch, hájoch je pokoj, ticho, len vtáci svojím spevom ohlasujú jar. Smutný to pohľad na svet bez ľudí. Prázdnota sa ruka v ruku s neistotou prechádza ulicami, či námestiami. Vrávi sa však, že všetko zlé je na niečo dobré. Od nás závisí, či preme-

níme prázdnotu, obavy, strach a neistotu. Od nás závisí, či dáme nášmu jestvovaniu jasný zmysel. Vráťme sa k zemi, naše záhradky, polia zabezpečia dost' zdravej potravy. Obmedzením nakupovania „zbytočných“ výrobkov, obmedzením ustavičného cestovania z domu do sveta zmiernime environmentálnu stopu, znížime odpad, emisie plynov. Znížime environmentálne záťaž v našom okolí. Uvedomelá skromnosť nám prinesie dobré ovocie: lepšie zdravie, čistejšie životné prostredie, menšie náklady na život, viac času na kreativitu a umelecké vyžitie, priestor pre zdieľanie, posilnenie regiónov, spolupatričnosť namiesto individualizmu a vzájomného odcudzenia.

Dvadsiaty druhý apríl bol Dňom Zeme. Pripomíname si ho aj vyššie uvedenou úvahou. Najkrajšie bude, keď sa v tento deň pomyselné stretneme vo svojich záhradkách zdraví, spokojní a šťastní.

Robert Žilík

O živote a prítomnosti Boha v ňom

Rozhovor s Mgr. Jozefom Markom

Od júla 2019 pôsobí v našej farnosti vdp. Jozef Marko. Obrátili sme sa naňho s prosbou o rozhovor, v ktorom približuje svoj život, duchovné pôsobenie u nás, ako aj osobné náhľady na vzťah s Bohom, Sväté Písmo a vieru.

Anglický básnik William Wordsworth spodobuje detstvo ako obdobie, v ktorom má človek výnimočne blízko k Bohu. Ako si spomínate na to vaše? Kde ste vyrastali?

Vyrastal som od roku 1975 v Chynoranoch – v dedine na strednom Ponitří. Rodina a aj početné farské spoločenstvo mi dalo základy kresťanskej viery. Detstvo by vystihla prítomnosť a súhra hry, rozprávky a modlitby. Boli to veľmi pekné chvíle života.

Vo svojej pastoračnej činnosti venujete veľkú pozornosť práve deťom, či už v podobe detských svätých omší, alebo organizáciou športových aktivít. V čom vidíte ich význam pre kresťanskú komunitu? Aká je vaša doterajšia skúsenosť s deťmi v Mojmirovciach?

Detský čas je pre život človeka veľmi dôležitý. Rodičia majú najneskôr od siedmeho roku veku svoje deti privádzať do kostola na nedeľnú svätú omšu, vítané sú aj menšie deti. Človek ľahšie

pochopí a prijme dobrú zvesť evanjelia, keď má dobrý základ v detstve. Práca s deťmi je moja povinnosť a aj radosť. Dúfam, že sa nájdu ochotné osoby na spoluprácu na tomto poli. Nie je to jednoduché, ale Pán Boh vráti niekoľkonásobne.

Deti v Mojmirovciach sú také, ako ich vychovávajú rodičia a iní ľudia. Mohli by mať k Ježišovi viac lásky a dôvery. Má pre nich veľa darov, ktoré v obchode nekúpia!

Človeka na jeho duchovnej ceste vo veľkej miere formujú medziľudské vzťahy. Kto vás počas vášho kňazského štúdia alebo po ňom najviac duchovne ovplyvnil?

Okrem vplyvov po vstupe do prípravy za kňaza boli u mňa silné momenty ešte predtým: dobrý vzor prístupu kňazov v rodnej obci, spoločenstvo kresťanskej mládeže a radosťné prežívanie života. Tiež vplyv zmeny spoločenských pomerov v roku 1989.

V dospelosti bol značný pozitívny vplyv pápežov, vzor svätých a vzťahy s kamarátmi v kňazskom seminári.

Zámerné sme v predchádzajúcej otázke nespomenuli najzákladnejší, no zároveň najtajomnejší vzťah, ktorý veriaceho človeka sprevádza životom, a to je vzťah s Bohom. Čo vás viedlo k rozhodnutiu stať sa kňazom?

Svoje povolanie ku kňazstvu od Pána Boha som dost silne vnímal vtedy, keď som na strednej škole videl prázdnotu a nedostatok v duchovnej oblasti u viacerých spolužiakov. To pekne a obohacujúce z mojej skúsenosti som túžil rozširovať inde a iným. Vzťah s Bohom je veľké dobrodružstvo na celý život a aj večnosť. Kto ho berie poctivo, neofutuje.

Vzťah k viere a život vo viere sa v nás prehlbuje čítaním a štúdiom Svätého písma. Čím je pre vás Biblia?

Každodenný pokrm pre dušu, matéria pri kňazskej službe, jeden z prameňov Božieho zjavenia! Čím ďalej, tým viac ma privádza k úžasu, že text tak starý a pre jednoduchých ľudí má v sebe takú nadčasovosť a silu. Je to dielo, na ktorom má zásadný podiel Svätý Duch.

V chrámoch otvárate priestor aj pre umenie. V tom našom sme mali možnosť zažiť napríklad koncert speváckeho zoskupenia Decórum, či vystúpenie hudobného združenia Musicantica Slovaca. Kvalitné umenie, či už je to hudba,

literatúra, divadlo alebo film, sú inšpiráciou a zároveň nás vedú k zamysleniu sa nad dôležitými otázkami života. Aké konkrétne formy umenia oslovujú vás?

Umenie krásy stvorenia a dielo Stvoriteľa – najmä krása prírody. Dosť reagujem aj na hudbu a tanec, dobrý film a divadlo. Sám som v minulosti účinkoval v niekoľkých divadelných hrách. K sochárstvu, maliarstvu a architektúre ma viac privádza moja profesia ako by som to ja vyhľadával.

Chrámový priestor sa spája s pobožnosťou, tichom a modlitbou. Práve tie sú v dnešnej uponáhľanej a hlučnej dobe dôležité a potrebné. Ticho, pokoj a modlitba umožňujú prítomnosť Boha a načúvanie jeho hlasu. Čo pre vás znamená ticho a modlitba?

Žijem v prepychu a luxuse, keďže podľa môjho názoru som bohatý na ticho a pokoj celkom dosť. V dnešnej dobe to je naozaj výnimočné. Kto chce, nech príde a vychutná si v kostole ticho, ktoré vedie do hĺbky a k stretnutiu s Milujúcim.

Okrem posvätnosti chrámu ľudia nachádzajú často prítomnosť Boha i v prírode, obzvlášť na miestach spojených s konkrétnym duchovným poslanstvom. Pre nás sú takými miestami napríklad Kaplnka Bohorodičky Panny Márie na Štefanovičovej, či pútnické miesto Stud-

nička Pozba. Aké sú vaše obľúbené miesta, kam sa radi vraciate?

Nie som nejako mimoriadne spätý s jedným miestom, bez ktorého by som si nevedel predstaviť týždeň alebo mesiac. Snažím sa vnímať prítomnosť Pána Boha všade, kde som. V mladosti som zažil pekné chvíle v šaštínskej bazilike, tam sa vždy teším.

Svätý Pavol vraví, že bez viery sa žiť nedá. Pre kresťana je viera osobným vzťahom s Kristom, ktorý sa formuje v každodennom živote. Povieť nám pár slov k týmto podobám kresťanskej viery?

Veríme prirodzene iným ľuďom – šoférovi v autobuse, lekárovi, učiteľovi, rodičom..., v seba a svoje schopnosti... Kresťanská viera je príľnutie k živej osobe – k Ježišovi Kristovi, ktorý volá k sebe všetkých. Verím, že Ježiš je Boží Syn, hlava Cirkvi – spoločenstva ľudí, ktorí majú úprimný záujem žiť v Duchu Kristovom. Nech Kristus vedie mňa, farskú rodinu v Mojmirovciach i svetovú Cirkev – je to jeho projekt, on si ho spravuje. My sme živé nástroje. Kvalita majstra sa ukáže, keď vie aj s nedokonalými nástrojmi urobiť krásne dielo. Teším sa, že môžem byť toho súčasťou!

Ďakujeme za rozhovor.

Rozhovor pripravili Mária a Ján Hrickoví

Urmín očami dobového novinára

18. marec 1927 bol osudný urmínskemu grófovi Ladislavovi Huňadymu. V múzeu máme zaujímavý článok z dobovej tlače PRAGAI MAGYAR HÍRLAP - V URMÍNE A V SMÚTIA-COM KAŠTIELI - napísal vyslaný zamestnanec A. P. M. H. - z 25. marca 1927, kde nás zaujal opis našej obce, ktorý je súčasťou pomerne dlhého článku o nálade v urmínskom kaštieli, keď sa jeho osadenstvo a občania dozvedeli o grófovej smrti. Novinár v článku okrem iného popisuje históriu rodu Huňadyovcov a situáciu, kedy na panských budovách veje smútočná vlajka a ľudia sa ponáhľajú do kostola. Smútočného obradu sa zúčastnila odovodená grófká a jej dve dcéry, Felícia a Vendula. Terézia v tom čase ležala chorá vo Viedni a správu o smrti otca ešte nedostala, aby sa jej stav nezhoršil. Grófká informáciu dostala práve vo Viedni, kde bola uviesť dcéru Felíciu do spoločnosti na jednom z plesov. Z rodinných príslušníkov sa v Urmíne zdržiavala sestra neobého grófa Terézia so svojim manželom Antoniom Ceschi, ktorí bývali v letohrádku. Do kaštieľa prišiel prvý telegram s textom:

„Grófa Ladislava Hunyadyho zastihlo na polovačke vážne nešťastie, previezli sme ho do Chartúmu.“

Na druhý deň prišla ešte smutnejšia správa: „Gróf Ladislav podľahol svojim zraneniam. Posledné pomazanie mu dal chartúmsky biskup a dočasne ho pochovali v Chartúme.“

Grófká Ceschi okamžite odcestovala do Viedne, aby mohla grófkou šetrne pripraviť na túto skutočnosť. Henrich Apponyi, gróf

bratranec, tiež prišiel do Urmína, aby sa presvedčil o pravdivosti tejto správy.

Nás zaujal pekný a doslova idylický opis našej obce, a tak sme sa rozhodli uviesť práve úryvky s týmto opisom. Poďme sa s dobovým novinárom v roku 1927 na našu obec pozrieť:

„Do Ivanky pri Nitre prichádzam zo smeru Nových Zámkov, kde na moje veľké šťastie nachádzam poštový voz z Mojmiroviec, ktorý ma vezme so sebou. Koník sa pustí na vlnitú-kopcovitú cestu, netreba na neho ani bič, keď sa štyveráme na kopec, pomaly si vykračuje krok za krokom, zo svahu sa rozbehne, hrboľatá poľná cesta ma skoro vyhodí zo sedadla. Jarné slnko zaplavuje okolie zlatými lúčmi, z pravej strany vidieť Zobor, ktorý rozpráva o časoch dávno minulých. Prepelice veselo štebotajú, usilovné ruky pracovníkov rozbiľajú brázdy. Odšadiaľ sa šíri pocit pokoja a mieru. Takto prichádzame medzi prvé domy, do vinohradov.“

„Je to pekná, čistá dedina so 4000 obyvateľmi, z ktorých 850 sa hlási k maďarskej národnosti, ostatní sú Slováci, ale takmer každý hovorí po maďarsky. Vlastne len dospelí, deti už nie. Sme tu, v tejto obrovskej a zvláštnej prihraničnej oblasti, v ktorej sa zlučujú územia obcí Trnovec nad Váhom, Kýr, Branč a Tvrdošovce, ktoré sú maďarské, a obcí Ivanka pri Nitre, Urmín a Šalgov, ktoré sú slovenské. Ale neexistuje tu žiadny národnostný konflikt.“

„Prekvapujú ma čisté, dobre udržiavané domy a záhrady, námestie s veľmi pekným, vysokým kostolom, ktorý dali v roku 1718 postaviť Huňadyovci ako patróni obce, poschodová farnosť a veľkolepá kúria správcu statku, z ktorých by každý mohol byť pokojne aj kaštieľom. Všade môžeme vidieť požehnané kultúrne diela, z ktorých boli všetky založené Huňadyovcami, čím vyvrátili hlúpe presvedčenie, že veľkostatkár môže pre svoje okolie znamenať iba kľatbu. Lebo sem priniesol požehnanie otec grófa s tra-

gickým osudom, gróf Imrich Huňady, ktorý bol skutočným dobrodincom tohto vidieka, a ktorý sa staral o materiálne a kultúrne potreby ľudu. Na hlavnom námestí stojí pekná, priestranná jednoposchodová budova školy, ktorú dal postaviť gróf pre sestry rádu sv. Vincenta, ktoré tu už celé desaťročia vychovávajú miestne dievčatá. Gróf dal postaviť aj prikladnú nemocnicu, v ktorej sú pre mužov a ženy oddelené priestory a okrem toho aj dve samostatné izby pre vážne chorých pacientov. Škôlku taktiež riadia milosrdní. Tieto inštitúcie patria v súčasnosti do správy obce. Postavenie chlapčenskej ľudovej školy s názvom Inštitút školských bratov De la Salle je však už zásluhou katolíckeho kňaza Rudolfa Bilka, ktorý tu vykonáva požehnanú prácu už 28 rokov.“

„Oproti kostolu stojí uprostred nádherného parku impozantný jednoposchodový kaštieľ s bielou fasádou, domov rodiny so 72 nádhernými izbami, ktorých okná odrážajú jarné slnečné lúče

s oslepujúcou žiarou. Smrek v parku smutne šuštiť, obrovské platany dvíhajú svoje obnažené ruky k nebu. K ľavému krídlu kaštieľa sa pripája krásny skleník a v pozadí vidieť nádherné čisté stajne a hospodárske budovy. Zo všetkého vyžaruje nekonečný pokoj a možno by si aj radi vychutnali veselé šťastie jari, keby na dedinu nesadol temný tieň.“

Tak sme si v múzeu pomysleli, že aj teraz sa nad obcou vznáša tieň pandémie, ktorý sme tu nečakali. Tešíme sa, že už väčšina Urmínčanov je disciplinovaná, že nosíme rúška a dodržiavame karanténne opatrenia. Veríme, že tak spoločným úsilím prispejeme k ústupu a koncu tejto pandémie. Tak si držme palce!

Autor článku **Edita Filipová**
Text článku z maďarčiny prekladala **Eva Kozárová**
Foto: archív RMM

Dobová fotka kaštieľa Huňadyovcov

Z histórie športovej streľby v Mojmirovciach

Skôr, ako začnem písať o histórii športovej streľby v našej obci, čerpajúc z prvých písomných záznamov, vlastných zápisov a zachovaných výsledkových listín, či rozprávania pamätníkov, chcem objasniť čitateľom Mojmirovčana aspoň v stručnosti, v čom športová streľba spočíva. Netečie pri nej krv, ani nespôsobuje bolesť. Pri dodržiavaní jej pravidiel, poctivom tréovaní s vhodným vybavením na jej činnosť prináša uspokojenie i radosť z výsledkov. Formuje mladých aktérov k sebaovládaniu, túžbe dosahovať stále lepšie výsledky, udržiavať si fyzickú i psychickú kondíciu.

Ilustračné foto

Športová streľba má viacero disciplín. V histórii mojmirovských strelcov dominujú tri: brokové disciplíny (tzv. poľovnícke), guľové a vzduchové. Môžem sa zaoberať iba guľovou streľbou z malokalibrových zbraní a vzduchovou, pretože brokovej streľbe sa členovia športovo-streleckého klubu (ďalej ŠSK) Mojmirovce, zaregistrovaného v Slovenskom streleckom zväze (ďalej SSZ), nevenujú. Verím však, že by to bolo dozaista zaujímavé čítanie. Averzia voči zbraňam či streľbe, i tej športovej, u niektorých ľudí je podľa mňa neopodstatnená. Za žiadnu nepríjemnú udalosť alebo dokonca tragickú, či už náhodnú alebo úmyselnú, nemôže byť zodpo-

vedná zbraň alebo streľba ako aktivita, ale vždy len človek.

Okrem množstva ďalších aktivít, najmä technických, pokrýval športovú streľbu v bývalom Československu pre civilné obyvateľstvo Zväz pre spoluprácu s armádou (ďalej Zväzarm) až do jeho zániku a ustanovenia SSZ na ustanovujúcom zjazde v Banskej Bystrici 21. 4. 1990. Prvé písomné záznamy o založení ZO Zväzarmu v Mojmirovciach sú zo dňa 4. 1. 1960. Predsedom ZO bol Michal Doleš. Na členskej schôdzi 10. 1. 1960 sa hovorí o založení športovo-streleckého družstva. V diskusii sa spomína možnosť založiť aj strelecké družstvo dievčat. O vybudovaní strelnice sa uvažuje 20. 1. 1960. Navrhnutý bol priestor tehelne. Nachádza sa v smere od obecnej pálenice k terajším bytovkám po pravej strane. Skúšobne sa tam aj strieľalo. Návrh na vybudovanie novej, bezpečnejšej strelnice ďalej od obce na Konských hrobách padol 6. 3. 1960. Používať sa začala od 9. 4. 1960. Je to priestor terajšej strelnice.

Tu si dovoľím prerušiť pohľad do minulosti a venovať sa súčasnému stavu športovej streľby v Mojmirovciach. Oproti minulosti, za éry spomínaného Zväzarmu, kedy sa uprednostňovala tzv. masovosť, v súčasnosti sa dôraz kladie viac na kvalitu. Všade je to však limitované podmienkami, aké kluby na svoju činnosť majú. Strelectvo nie je lacným koníčkcom. Súperenie so strelcami z Bratislavy, Martina, Žiaru nad Hronom, Banskej Bystrice, Brezna, Šale a iných klubov so silným zázemím si vyžaduje odvahu, tréningové úsilie, aspoň primerané technické vybavenie a nemalé finančné náklady. Vďaka starostovi obce Mgr. Martinovi Palkovi a OZ INŠPIRÁCIA i OZ Mojmirovské kroky boli náklady na činnosť nášho klubu v minulom roku čiastočne zmiernené. Najnovšie nám pomáha aj možnosť tréovať zimnú časť vzduchovej streľby na základe dohody s vedením ZŠ Mojmirovce v telocvični ZŠ. Zo štyroch našich strelcov, ktorí sa v tejto disciplíne zúčastňovali kvalifikačných pretekov s cieľom postúpiť na majstrovstvá Slovenska 2020, boli úspešní traja, čo je historickým úspechom nášho ŠSK. Pôvodný termín majstrovstiev 14. – 15. 3. 2020 v Martine sa odkladá na najbližší možný termín kvôli hrozbe šírenia koronavírusu.

Za ŠSK Mojmirovce
Josef Košťál
Foto: zdroj internet

Pizza so šunkou, klobásou a kukuricou

Postup:

Do múky pridáme cukor, droždie, vodu, olej a soľ. Vymiesime hladké cesto, môžeme si pomôcť aj kuchynským robotom. Miesime asi 10 minút. Po vymiesení krájame na rovnaké asi 200

g kúsky, z ktorých vygúľame bochničky a dáme každý zvlášť do mikroténového vrečka. Uložíme do chladničky aspoň na dve hodiny. Bochníky vo vrečku nám neobschnú a vydržia aj 5 dní, môžeme ich použiť, kedy budeme potrebovať. Rúru si rozohrejeme na 250 °C aj s plechom, na ktorom budeme piecť pizzu. Bochníky vytiahneme z chladničky a necháme ich na kuchynskej linke trocha aklimatizovať, aby sa nám s cestom lepšie pracovalo. Na pomúčenej doske bochník dlaňou a prstami roztláčime a rozťahneme na tenký kruh (nemusí to byť len kruh, nakoľko pizza nemusí byť okrúhla). Môžeme použiť aj valček na cesto. Na cesto rozotrieme paradajkový pretlak, ktorý sme dochutili soľou. Posypeme syrom a poukladáme zvyšné suroviny. Vyberieme horúci plech z rúry a z dosky naň zosunieme pizzu a rýchlo vrátíme späť do rúry. Kontrolujeme, asi za 5 minút by mala byť hotová. Po upečení poukladáme rozkrájané cherry paradajky a posekané oregano alebo bazalku. Pizzu si robíme podľa svojej chuti.

Ingrediencie
(na cca 7 ks):
800 g múky
4 dl vody
2 g droždia
½ ČL cukru
1 ČL soli
0,5 dl olivového oleja

200 g paradajkového pretlaku
200 g kukurice
500 g strúhanej mozzarelly
200 g šunky
200 g klobásy
cherry paradajky
soľ, oregano

Ivan Čurgali, foto: Michal Bohumčák

Foto: Dominika Klačanová

Autoškola PANTER

JAZDÍME BEZPEČNE!

Výcvik žiadateľov o vodičské oprávnenie sk. B a B96

f Autoškola PANTER Golianova 83 Nitra - Čermáň ♣ Infolinka: 0905 554 888

STARÉ ČASOPISY

ROHÁČ, KAMARÁT,
FILM a DIVADLO, KINO,
ELEKTRÓN, AUTO-MOTO ...
výkup 0905 259 609

mail: pd@panter-pmd.sk

VYKONÁVAME JADROVÉ VŔTANIE DO ŽELEZOBETÓNU,
MURIVA, KAMEŇA

Prevrtáme základ, veniec, chodník, plot, oporný múr. Vhodné pre digestor, kanalizáciu, komín, rozvody vody, plyn. Vrtáme v priemeroch od 20 mm – 400 mm, vypilujeme rôzne otvory. Obhliadka zdarma. INFO: 0918 371 809 ☎ www.vrtanie.eu